

HARJUMAA MUUSEUMI ARENGUKAVA 2023–2027

SISSEJUHATUS

Arengukavas kirjeldatakse Harjumaa Muuseumi tänast olukorda ning määratletakse muuseumi olulisemad arengusuunad ja nende saavutamiseks läbi viidavad tegevused aastani 2027. Pärast iga kalendriaasta lõppu vaadatakse arengukava üle, hinnatakse senist tegevust ja võimalikke arengusuundi ning vajadusel korrigeeritakse dokumenti. Seejärel pikendatakse arengukava aasta võrra. Arengukava on aluseks muuseumi tegevuskavadele, strateegiatele ja eelarvetele.

Harjumaa Muuseum asutati 1988. aastal Keila mõisa peahoones. 2005. aastast kuulub muuseumi juurde Amandus Adamsoni Ateljeemuuseum Paldiskis. 2017. aastal sai senisest riigimuuseumist Keila linnale kuuluv munitsipaalmuuseum.

MISSIOON

Suurendame Harjumaa elanike hoolimist oma kodukandist.

VISIOON 2027

Harjumaa Muuseum on Keila ja Paldiski elanikele suunatud ajaloo- ja kogukonnamuuseum. Innustame kohalikke elanikke kaasa mõtlema ja panustama muuseumi tegemistesse. Suhtleme piirkonna elanike ja huvirühmadega, oleme uudishimulikud ja kaasavad, luues üheskoos erinevaid kogukondi puudutavaid sündmusi. Oleme Harjumaal hinnatud muuseumihariduse pakkuja, kõnetades igas vanuses huvilisi. Harjumaa Muuseum on väga hästi juhitud ja majandatud organisatsioon ning atraktiivne tööandja.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

1. Harjumaa Muuseum on Harjumaal hinnatud loodus- ja pärandkultuuri vahendaja.

Meie haridusprogrammid on lasteaialastele ja kooliõpilastele ligipääsetavad ja toetavad riiklikku õppekava. Üheskoos õpetajatega seostame koolis õpitu Harjumaa loodus- ja pärandkultuuriga.

2. Harjumaa Muuseumi õuealad on aastaringselt atraktiivsed ajaveetmise kohad.

Meie õuealad on kohalike elanike kokkusaamise- ja ajaveetmise kohad. Keila jõepargis ja Amandus Adamsoni Ateljeemuuseumi hoovis toimuvad aastaringselt kutsuvad tegevused.

3. Harjumaa Muuseumi kogu kajastab mitmekesisist läbilõiget Harjumaa inimestest ja kogukondadest.

Meie kogu jutustab lugusid inimeseks olemise erinevatest tahkudest. Aitame kujundada erinevate Harjumaa kogukondade identiteeti ning hoida meie ühist ajaloolist mälu.

4. Harjumaa Muuseum on nähtav Keila ja Paldiski linnaruumis.

Meie näitustest, tuuridest ja üritustest on võimalik osa võtta ilma muuseumimaja külastamata. Oleme seal, kus on Keila ja Paldiski kogukonnad.

VALDKONDADE EESMÄRGID

1. Kogud ja teadus

Museaalide kogumine, kontekstiga varustamine ja säilitamine, uurijate teenindamine, kogude populariseerimine ja tõlgendamine, (populaar)teaduslike uurimuste kirjutamine.

Eesmärk: kogus olevad esemed on kordumatud, aidates muuseumil jutustada lugusid erinevatest kogukondadest Harjumaal.

Tegevus 1: muuseumikogu hindamine lähtuvalt juhendist „Nõuandeid museaalide muuseumikogust väljaarvamise korraldamisel“.

Mõõdik: hinnatud museaalide osakaal kogust.

2021	2023	2024	2025
16%	50%	75%	100%

Tegevus 2: muuseumikogu täiendamine koostöös erinevate Harjumaa kogukondadega.

Mõõdik: aastas toimunud kogumisprojektide arv, mille väljatöötamise või läbiviimise on kaasatud muuseumiväliseid inimesi.

2021	2023	2025	2027
0	1	2	2

2. Haridus ja sündmused

Muuseumitundide, kursuste, laagrite, töötubade, giidituuride, loengute ja muude sündmuste ettevalmistamine, tellimine ja läbiviimine. Perioodil 2023-2027 eelisarendatav valdkond.

Eesmärk 1: lastele ja noortele suunatud haridusprogrammid on ligipääsetavad ja toetavad riiklikku õppekava.

Tegevus 1: haridusprogrammide seostamine piirkonna õppeasutuste õppekavades leiduvate õpitulemustega ning nende regulaarne ülevaatamine.

Mõõdik: õpitulemustega seostatud püsiprogrammide osakaal.

2021	2023	2024	2026
0%	50%	100%	Vastavuse kontrollimine

Tegevus 2: kvaliteetse keskkonnaharidusliku programmi märgise „Läbimõeldud programm“ saamine ning programmide lisamine leheküljele keskkonnaharidus.ee.

Mõõdikud: keskkonnahariduslike programmide osakaal, mis on portaalis keskkonnaharidus.ee ning pärjatud märgisega „Läbimõeldud programm“.

2021	2023	2024
0%	50%	100%

Eesmärk 2: hariduslikud sündmused on loodud koostöös kogukonnaga ning suunatud esmajoones kohalikele elanikele.

Tegevus 1: Keila ja Paldiski giidituuride loomine ja läbiviimine koostöös piirkonna elanikega.

Mõõdik: püsituuride arv, mille kontseptsiooni või mõne muu sisulise osa loomisse või läbiviimisse on kaasatud muuseumiväliseid kohalikke inimesi.

2021	2023	2024	2026
0	2	4	6

Eesmärk 3: lastele ja noortele suunatud haridusprogrammide ning muude hariduslike sündmuste läbiviimiseks on rajatud muuseumi juurde väliõppeklass.

Tegevus 1: väliõppeklassi kavandamine ja teostus koostöös Keila Linnavalitsusega

Mõõdik: tegevusplaan aastate lõikes väliõppeklassi rajamiseks

2023	2024	2025	2026
Kavandamine ja sisendi andmine	Projekteerimine	Ehitustööde teostamine	Väliõppeklass on aktiivses kasutuses, hariduslike programmide disain ja laiendamine

3. Näitused ja trükised

Näituste koostamine, tellimine ja eksponeerimine, (populaar)teaduslike trükiste väljaandmine.

Eesmärk: näituste ja trükiste loomine koostöös piirkonna elanikega

Tegevus 1: Keila ja Paldiski linnaruumis asuva vabaõhu püsinäituse loomine koostöös piirkonna elanikega.

Möödik: näituse stendide arv Keila ja Paldiski linnaruumis, mille kontseptsiooni või mõne muu sisulise osa loomisse on kaasatud muuseumiväliseid kohalikke inimesi.

2021	2024	2026
0	6	12

Tegevus 2: omanäituste loomine koostöös piirkonna elanikega.

Möödik: igal teisel aastal toimuva muuseumi omanäituse idee, kontseptsiooni või mõne muu sisulise osa loomisse on kaasatud muuseumiväliseid kohalikke inimesi.

2021	2024	2026
X	Omanäitus 2024	Omanäitus 2026

Tegevus 3: Harjumaa Uurimused ilmub koostöös erinevate Harjumaa kogukondadega.

Möödik: igal kolmandal aastal ilmuva Harjumaa Uurimuste kontseptsiooni või mõne muu sisulise osa loomisse on kaasatud muuseumiväliseid kohalikke inimesi.

2019	2023	2026
Harjumaa Uurimusi 10	Harjumaa Uurimusi 11	Harjumaa Uurimusi 12

4. Müük ja teenused

Muuseumipoe pidamine, omameenete loomine, ruumide, õueala ja väikeinventari rentimine.

Eesmärk 1: muuseumipood on kujundatud külastajasõbralikuks, meenete väljapanek on atraktiivne ja haarav.

Tegevus: muuseumipoe kontseptsiooni loomine ja teostus arvestades külastajate vajadusi.

Möödik: muuseumipoe tegevusplaan aastate lõikes.

2023	2024	2025	2026
Sisendi kogumine külastajatelt, vajaduste kaardistamine	Kujundamine ja projekteerimine	Ehitustööd ja möbleerimine	Tagasiside kogumine

Eesmärk 2: Muuseumipoes on müügil lai valik Harjumaa kohalike väiketootjate kaupa.

Tegevus: Kokkulepete sõlmimine Harjumaa väiketootjatega kauba müümiseks muuseumipoes

Möödik: Muuseumipoes oma kaupa müüvate Harjumaa väiketootjate arv

2021	2024	2026
6	12	16

Eesmärk 3: Jõesaare külastajate sihtrühma laiendamiseks ja rohkemate elamuste pakkumiseks on Keila linna poolt muuseumi abihoone rekonstrueeritud tegevuskeskuseks.

Tegevus: tegevuskeskuse sisendi loomine, kavandamine ja teostus koostöös Keila Linnavalitsusega

Möödik: tegevuskeskuse tegevusplaani aastate lõikes.

2023	2024	2025	2026
Sisendi kogumine ja linnale edastamine	Sisuloome, teenuste kaardistamine	Kokkulepped teenuste pakkujatega, tegevusplaani	Tegevusplaani plaanipärane elluviimine, vajadusel teenuste disain

5. Organisatsioon

Kollektiivi juhtimine, motiveerimine, sihtide seadmine, majandamine, eelarvete ja muude plaanide koostamine ja elluviimine.

Eesmärk: Harjumaa Muuseum on väga hästi juhitud ja majandatud organisatsioon ning atraktiivne tööandja.

Tegevus 1: peresõbraliku tööandja märgise programmis osalemine eesmärgiga saavutada kuldase.

Möödik: peresõbraliku tööandja märgise taseme saavutamine ja selle hoidmine

2023	2025	2027
Programmiga liitumine	Programmi edukas läbimine, minimaalselt hõbetaseme saavutamine	Järelhindamine ja märgise pikendamine

Tegevus 2: mitmekesise tööandja märgise „Austame erinevusi“ programmis osalemine.

Möödik: mitmekesise tööandja märgise saamine ja selle hoidmine.

2023	2024	2026
Liitumine mitmekesisuse kokkuleppega	Märgise „Austame erinevusi“ edukas taotlemine	Järelhindamine ja märgise pikendamine

Tegevus 3: rohelise muuseumi keskkonnajuhtimisesüsteemi rakendamine.

Mõõdik: rohelise muuseumi tunnistuse saamine ja selle hoidmine.

2023	2024	2028
Muuseumi keskkonnajuhtimise analüüs; rohelise muuseumi põhimõtete ja kriteeriumite rakendamine	Rohelise muuseumi tunnistuse taotlemine, auditeerimine ja sertifitseerimine	Auditeerimine, tunnistuse pikendamine

Tegevus 4: riigi ja Keila linna püsirahastuse osakaalu vähendamine muuseumi kogutulust.

Mõõdik: omatulu ja erinevate projektide rahastuse osakaal kogutulust.

	2021	2024	2025	2026	2027
Omatulu	8,4%	12%	13%	14%	15%
Muu rahastus	2,2%	7%	8%	9%	10%

OLUKORD 2022. AASTA SUVEL

Harjumaa Muuseumi peamiseks ressursiks on maakonda kajastav süsteemne muuseumikogu, kompetentsed töötajad ning olemasolev taristu. Harjumaa Muuseumi peahoone asub Keilas Linnuse 9 ning filiaal Paldiskis Adamsoni 3. Peahoones toimus viimane suurem remont 2005. aastal, Amandus Adamsoni Ateljeemuuseumis 2010. aastal. Hoonete seisukord on rahuldav, kuid vahendite vajadus hoonete ülalpidamiseks kasvab. Mõlemas asukohas on ruumid püsinäituseks ning vahetatavateks näitusteks, tegutseb muuseumipood ning on võimalik läbi viia töötube ja välisüritusi. Muuseumil on neli hoidlat, millest kahes ei ole võimalik tagada nõuetekohaseid hoiustamise tingimusi. Muuseumi juures tegutseb Harjumaa Muuseumi Pärandkultuuri Õppekeskus, mis pakub võimalusi täiendusõppeks pärandkultuuri erialadel.

Muuseumikogu koosneb umbes 20 000 museaalist, mis on kõik lisatud Muuseumide Infosüsteemi ja seeläbi kättesaadavad laiemale avalikkusele. Umbes 97% kogust on infosüsteemis kirjeldatud ning umbes 78% on vähemalt ühe digikujutisega. Perioodil 2018–2020 kasvas muuseumikogu umbes 200 eseme võrra aastas. Töö muuseumikogudega lähtub muuseumi kogumispõhimõtetest ning teistest kogumispoliitika dokumentidest.

Harjumaa Muuseumis töötab 12 inimest kokku 10,8 kohaga. Neist viis on töötanud muuseumis 5 või enam aastat. Harjumaa Muuseumi töötajate palk jääb enam kui 10% alla kõrgharidusega kultuuritöötajate riikliku töötasu alammäära, mistõttu ei ole see konkurentsivõimeline.

2021. aastal külastas muuseumi 6784 külastajat. Perioodil 2018-2020 külastas muuseumi keskmiselt 8200 inimest. Neist umbes 60% külastas Harjumaa Muuseumi peahoone ning 40% Amandus Adamsoni Ateljeemuuseumi. Samal perioodil võtsid ligemale 40% peahoone külastajatest osa muuseumi haridusprogrammidest ning pea 50% Amandus Adamsoni Ateljeemuuseumis käinutest olid üksikülaskajad.

Muuseumi rahastatakse peamiselt muuseumi taotletud sihttoetustest ja Keila linna eelarvest. Muuseum teenib omatulu piletite, teenuste, muuseumipoe kaupade müügist ning ruumide ja

õueala rendist. 2021. aastal oli muuseumi tegelik kulu 265 350 eurot. Samal aastal teenis muuseum omatulu 22 296 eurot ning edukate projektitoetuste abil 5823 eurot. Perioodil 2018-2020 jaotusid muuseumi peamised tuluallikad järgmistes proportsioonides: 75% riigi tegevustoetus, 13% Keila linn ja 10% muuseumi omatulu.

STRATEEGILINE RAAMISTIK

Harjumaa Muuseumi arengukava ja selles olevad tegevused on kooskõlas muuseumi põhimääruse, muuseumiseaduse ja kultuurivaldkonna riiklike dokumentide ning Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu (ICOM) muuseumieetika koodeksiga.

Järgnevalt esitame lühiülevaate olulisematest muuseumit mõjutavatest strateegiatest ning selgitame, kuidas muuseum aitab oma tegevusega neis esitatud eesmärkide saavutamisele kaasa.

Kultuuri arengukava 2021-2030

Harjumaa Muuseum aitab hoida Eesti rikkalikku vaimset ja ainelist kultuuripärandit, seda uurida ja teadvustada, tagada selle pikaajaline füüsiline ja digitaalne säilimine ning kättesaadavus. Töötame selle nimel, et kultuuripärand oleks elavas kasutuses, inimestele oluline ja väärtustatud. Aitame tagada ligipääsu kultuurile sõltumata inimeste erivajadustest, elukohast, vanusest, soost, rahvusest, keeleoskusest, huvidest, võimekusest või muudest tingimustest, et parandada inimeste elukvaliteeti ning toimetulekut. Muuseum edendab kultuurilist mitmekesisust ning toetab kaasava ja tõenduspõhise avaliku aruteluruumi kujunemist. Seda selleks, et vähendada väärtuskonfliktide tekkimise tõenäosust ühiskonnas ning aidata kujundada sidusat ühiskonda.

Sidusa Eesti arengukava 2021-2023

Harjumaa Muuseum aitab kaasa sellele, et Eesti inimesed oleksid koostöömeelsed, jagaksid ühist Eesti kultuuriruumi, väärtustaksid Eesti riiki ning tunneksid ühtekuuluvust. Seda sõltumata nende emakeelest, kultuuritaustast või elukohast. Aitame luua Eestit, kus kõik inimesed aktsepteeriks ja peaks lugu üksteisest, tunneksid end väärtustatult ja kaasatult, jagaksid demokraatlikke väärtusi ning kannaksid ühist Eesti identiteeti. Oma tegevusega suurendame Eesti inimeste aktiivsust kogukondlikus ja ühiskondlikus elus. Seeläbi aitame kaasa tugevate kogukondade kujunemisele.

Keila linna arengukava 2035

Harjumaa Muuseum aitab Keila elanikel veeta sisukalt vaba aega, pakkudes kvaliteetseid kultuurisündmusi ning luues võimalusi enesetäiendamiseks. Tugevdame oma mitmekesiste haridusprogrammidega Keila rolli piirkonna hariduskeskusena. Muuseum on partneriks haridusasutustele, kellega koos rakendame nüüdisaegseid õpikäsitlusi ja kaasava hariduse põhimõtteid. Seda selleks, et noored oleksid edukad, ettevõtlikud ning saaksid elus iseseisvalt hakkama. Muuseum parandab oma õuesõppe- ja keskkonnahariduse programmide kvaliteeti. Seeläbi suurendame Keila linna elanike keskkonnaalaseid teadmisi. Muuseumihoonest väljas

toimuvad loodus- ja kultuurisündmused soodustavad mõõdukat füüsilist liikumist, mis aitavad kaasa elanike vaimse ja füüsilise tervises seisundi parandamisele. Laiendame oma koostööd kogukonnaga, oleme avatud ja kaasavad. Seeläbi toome muuseumi juurde uusi huvigruppe. Oma tegevusega tugevdame Keila linna identiteeti, elanike ühtekuuluvustunnet, aktiivsust ja ettevõtlikkust.

Lääne-Harju valla arengukava 2019-2030

Harjumaa Muuseum kaasab oma tegevusse valla elanikke, toetades seeläbi kohalikul omaalgatusel ja koostööl põhinevaid tegevusi. Loomes piirkonna elanikele erinevaid võimalusi olla aktiivsed kogukonna liikmed. Muuseum hoiab ja arendab valla unikaalset kultuuripärandit, tugevdades seeläbi valla mainet nii külastajate kui ka ettevõtjate seas. Suundume muuseumihoonest välja, aidates luua atraktiivset linnaruumi Paldiski elanikele. Muuseum aitab Lääne-Harju valla elanikel veeta vaba aega, luues kvaliteetseid kultuurisündmusi ja võimalusi enesetäiendamiseks. Oma tegevusega tugevdame Lääne-Harju valla ja eriti Paldiski erinevaid kogukondi ja nendevahelist ühtekuuluvustunnet.